

Podpora využívania slnečnej energie v domácnostiach

Jednou zo základných priorít schválenej Energetickej politiky SR je zvyšovanie podielu obnoviteľných zdrojov energie pri výrobe elektriny a tepla s cieľom vytvoriť primerané doplnkové zdroje potrebné na krytie domáceho dopytu. Medzi obnoviteľné zdroje energie (OZE), ktoré možno v súčasnosti technologicky využiť na výrobu elektriny, tepla a dopravných palív, sa zaraďuje biomasa vrátane biopalív a bioplynu, slnečná, vodná, veterná a geotermálna energia.

Najväčší celkový potenciál má slnečná energia. Vzhľadom na finančné a technologické možnosti je predpoklad využívania slnečnej energie najmä na výrobu tepla a teplej úžitkovej vody. Súčasná fotovoltaická (FV) technológia umožňuje bez väčších štrukturálnych zmien integrovať do energetického rozvodného systému fotovoltaické generátory zabezpečujúce podiel niekoľko percent celoročnej spotreby elektriny. Využitie technického FV potenciálu je v súčasnosti, v porovnaní s inými technológiami, finančne náročnejšie.

Podpora využitia biomasy a slnečnej energie sa dočkala podpory aj zo strany vlády SR schválením programu Ministerstva hospodárstva SR s názvom Program vyššieho využitia biomasy a slnečnej energie v domácnostiach. Ten nadobudol účinnosť 20. apríla 2009 a slúži na napĺňanie cieľov Stratégie vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie v SR v oblasti výroby tepla z biomasy a slnečnej energie.

Ďalej sa budeme zaoberať tými časťami spomenutého Programu, ktoré sa týkajú vyššieho využitia slnečnej energie v domácnostiach. Program je v tomto smere zameraný na podporu domácností, ktoré

si nainštalujú slnečné kolektory. Program je v súlade s výnosom č. 1/2005 Ministerstva hospodárstva SR o poskytovaní dotácií v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR v znení neskorších predpisov, ktorý upravuje poskytovanie dotácií zo štátneho rozpočtu v pôsobnosti Ministerstva hospodárstva SR. Žiadateľom dotácie na slnečné kolektory môže byť na základe tohto Programu:

- vlastník alebo spoluvlastník rodinného domu,
- spoločenstvo vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome podľa osobitného predpisu [3],
- správca – fyzická alebo právnická osoba, ktorá vykonáva správu bytov pre vlastníkov bytov, ktorými sú prevažne fyzické osoby na základe zmluvy o výkone správy uzatvorenej podľa osobitného predpisu [4].

Podmienky poskytovania dotácií

Dotáciu možno poskytnúť na slnečné kolektory, ktoré spĺňajú technické podmienky uvedené v čl. 5 predmetného Programu a pri ktorých v prípade inštalácie na bytových domoch realizované technické riešenie umožňuje využívať získané teplo všetkým domácnostiam pripojeným na spoločné rozvody teplej vody. Dotáciu možno poskytnúť na základe písomnej žiadosti podanej žiadateľom po ukončení inštalácie slnečných kolektorov. Inštalácia musela byť ukončená po 20. apríli 2009 a musí byť splnená aj podmienka, že žiadateľ nepoužíva inštalované zariadenia na podnikanie.

Technické parametre pre slnečné kolektory

Slnečné kolektory, ktoré majú spadať do Programu, musia vlastníť certifikát Solar Keymark vystavený akreditovanou európskou skúšobňou pre daný typ kolektora a pri inštaláciách ukončených po 1. januári 2010 aj potvrdenie o minimálnom energetickom zisku 525 kWh/rok vzťahujúcom sa na jeden m² plochy apertúry za definovaných podmienok prípravy teplej vody na referenčnom

mieste. Referenčným miestom je na účely tohto Programu sídlo Technického skúšobného ústavu Piešťany, š. p.

Výška dotácie

Výška dotácie na využitie slnečnej energie vzťahujúca sa na absorpčnú plochu slnečných kolektorov je:

- 200 € za 1 m² nainštalovaných slnečných kolektorov v rozsahu najviac 8 m² plochy vrátane v rodinnom dome,
- 50 € za 1 m² nainštalovaných slnečných kolektorov v rozsahu nad 8 m² plochy v rodinnom dome,
- 100 € za 1 m² nainštalovaných slnečných kolektorov v bytovom dome; najvyššia dotácia je v rozsahu najviac 3 m² na každý byt v bytovom dome.

Certifikát Solar Keymark

V nedávnej minulosti nastal v oblasti solárnych kolektorov prudký rozvoj a v mnohých krajinách vrátane SR sa spustili rôzne podporné programy. Avšak rôzne požiadavky v oddelených simulačných programoch sa stali prekážkou v prístupe na trh. Preto sa členovia združenia v European Solar Thermal Industry Federation (ESTIF) rozhodli zdefinovať predstavu o tom, aké požiadavky majú spĺňať kolektory určené na premenu slnečnej energie na tepelnú, aby boli tieto požiadavky akceptované ako štandard. Výsledkom bolo vytvorenie európskej certifikačnej schémy Solar Keymark.

SOLAR KEYMARK

Ide o prvú medzinárodne uznávanú značku kvality pre solárne kolektory. Požiadavky na získanie značky Solar Keymark zahŕňajú:

- výber vzorky na skúšku typu, ktorú vykoná pracovník certifikačného laboratória,
- skúška typu kolektora/systému v skúšobnom laboratóriu podľa normy EN 12975/76,
- inšpekcia systému riadenia kvality.

Požiadavky na zachovanie značky Solar Keymark:

- každoročná kontrola dokumentácie systému riadenia kvality,
- každé dva roky fyzická inšpekcia výrobkov označených značkou Solar Keymark a vybraných vo výrobe alebo v sklade pracovníkom skúšobného laboratória.

Každý výrobca, ktorý získa certifikát Solar Keymark, deklaruje vysokú kvalitu a zároveň získava podporný nástroj na vstup na rôzne trhy.

SÚTN a značka Solar Keymark

Slovenský ústav technickej normalizácie (SÚTN) spracoval návrh projektu na zavedenie európskej značky kvality Keymark do praxe na národnej úrovni. Vláda SR projekt schválila a SÚTN bol poverený koordináciou a vykonávaním všetkých činností spojených so zavádzaním európskej certifikačnej značky zhody Keymark a spravovaním tohto certifikačného systému v SR.

SÚTN podpísal s TSÚ Piešťany, š. p., zmluvu, na základe ktorej TSÚ Piešťany, š. p., ako certifikačný orgán môže po splnení stanovených požiadaviek udeliť výrobcovi tepelných solárnych kolektorov a tepelných solárnych systémov licenciu na označovanie svojich výrobkov značkou kvality KEYMARK na Slovensku. TSÚ Piešťany, š. p., je siedmym certifikačným miestom v Európskej únii a prvým v rámci strednej Európy.

Certifikačná rada CEN (Európsky výbor pre certifikáciu), kde má SÚTN členské zastúpenie, uznala Technický skúšobný ústav Piešťany, š. p., ako splnomocnený certifikačný orgán pre tepelné solárne produkty. TSÚ Piešťany získal právo udeľovať značku Keymark a túto činnosť môže vykonávať od 17. marca 2010, keď sa podpísala zmluva o postupe takéhoto práva medzi SÚTN, národným členom CEN a TSÚ Piešťany. TSÚ Piešťany, š. p., sa tak aktívne zapojili do jednotného certifikačného procesu a harmonizovaných skúšobných metód v rámci EÚ, výsledkom čoho

je certifikát uznávaný v rámci celej EÚ, ktorý dokazuje zhodu s európskymi normami.

Certifikácia v tejto oblasti sa vykonáva na základe harmonizovanej certifikačnej schémy a takto udelený Keymark je akceptovaný všade, akceptujú ho tiež národné authority. Národné a regionálne dotácie vo väčšine európskych krajín vrátane Slovenska sa pridelujú iba vtedy, keď sú výrobky certifikované podľa európskej schémy Solar Keymark.

Literatúra

[1] Program vyššieho využitia biomasy a slnečnej energie v domácnostiach. Dostupné na http://www.e-filip.sk/assets/Original/5543/program_pre_domacnosti.pdf.

[2] Stratégia vyššieho využitia obnoviteľných zdrojov energie v SR, dokument MH SR.

[3] Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, § 7.

[4] Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov v znení neskorších predpisov, § 8.

[5] Solar Keymark Brochure, ESTIF, 2007, www.estif.org, www.solarkeymark.org.

[6] Solar Keymark – certifikát uznávaný v celej EÚ, SÚTN, 2010. Tlačová správa.

Zdroje obrázkov: Renewable Energy Solutions, Inc., Innovative Power Systems, www.solarkeymark.org.

Anton Géner